

letti magaslatokon, dombháton található, de több lelőhelyet lokalizáltunk a település belterületén, és attól délre, a Kálvária-dombon is. A Makrai-hegyet, a Kálvária-domb egy részét, illetve több vízfolyás melletti dombtetőt régészeti érdekű területként azonosítottunk.

Munkatársak: Marton Tibor, Molnár Attila, Stibrányi Máté régészek, Szabó Zoltán régésztechnikus.

VIRÁGOS GÁBOR

#### 207. Karmacs, Felső rét-dűlő

(Zala megye) Ró

2004. november 28-án a dűlőben, a 065/3 helyrajzi számú ingatlanon őszi mélyszántás közben kőfalra és cserépekre bukkantak. A lelőhely Karmacs településtől K-re, a Karmacs-pataktól É-ra, a Gyöngyös-patak jobb partján a pataktól mintegy 100 m-re található. A Felső rétet Ny-ról egy meredek domb határolja, de a patak partján mintegy 200 m szélességben teljesen lapos terület követi a vízfolyást. Talaja agyagos öntéstalaj. A november 29-i helyszíni szemlén a gép által kitolt földben és az általa összejárt felületen különböző minőségű homokköveket láttunk. Igazi járósíntnek vagy padlónak nem találtuk nyomát, csak az É-i fal K-i részén figyelhettünk meg a mai felszíntől 59–63 cm mélységben egy 2–8 cm vastag réteget, amelyben habarcsdarabkák és tegulatörédek voltak, illetve a Ny-i metszeten É-i sarkában látszott egy feltehetően II. világháborús lövészárk beásása. A felszíntől 53–69 cm mélységben rossz minőségű homokkőből és néhány kisebb dolomitkőből habarcs nélkül rakott alapfalakat találtunk. Szélességük 50 cm, mélységük a mai felszíntől 93–103 cm. Egy fal megközelítően É-D irányú, és ehhez csatlakozik Ny-ról és K-ről nem egy vonalban, és nem teljesen derékszögben két másik alapfal. Találtunk egy kisebb habarcsos tegulatörédeket, és különböző nagyságú terrazzopadló-darabokat, ami alapján itt részben másodlagosan felhasználva – egy elbontott római kori építmény anyagaiból – készítették el az alapfalakat. Egyetlen keltező értékű tárgy került elő: egy fémkancsót utánzó kerámia sárgásbarna mázzal bevont fültörédeke, ami a 4. század végére és az 5. század elejére keltezhető. Az épület kiterjedése, alaprajza, rendeltetése nem határozható meg. A leleteket beszállítottuk a Balatoni Múzeumba.

Munkatársak: Szakács Géza technikus, Egyházi Dóra és Farkas Zsuzsa régész szakfelügyelők.

MÜLLER RÓBERT

#### 208. Kaszaper, Kossuth utca 39.

(Békés megye) B, Á, Kö

2004. június 8–30. között folytattuk a tavaly megkezdett feltárásokat a középkori Kaszaper területén. Szondázó ásatásunk szelvényeit a terepbejárás eredmények és a légi fotók tanúságai alapján jelöltük ki. Két, egymástól távolabb eső kiemelkedésen folytattunk kutatásokat, összesen mintegy 225 m<sup>2</sup>-en. A feltárás folyamán

Árpád-kori és középkori házak, árkok, valamint egy késő bronzkori objektum is előkerült.

LICHTENSTEIN LÁSZLÓ – RÓZSA ZOLTÁN

#### 209. Káld határa

(Vas megye) Ó, B, V, Kö

2004. április 3-án helyszíni szemlét végeztünk az új ipari terület helyszínén.

*Baba Tüssö-dűlő (hrsz.: 0283/1-14):* A lelőhely a Vas-hosszúfaluba vezető aszfaltozott közút K-i oldalán található, az úttól Ny-ra nem terjed ki; mérete kb. 400 m (É-D) × 150 m (K-Ny). A kerámiatörédek jellegtelen őskoriak, valamint a 13–17. század emlékei. Szétszántott objektumokat nem tapasztaltunk.

*Országúton felől-dűlő (hrsz.: 0272/59):* Enyhén lejtős domboldal a távolabb, kb. 600 m-re csordogáló Kodópatak, azaz D felé. Ny felől a belterület, K-ről a 84. sz. főút határolja. Az egész területen szórványosan gyűjthetők a különböző korú leletek. A lelőhely kiterjedése kb. 200 m (É-D) × 200 m (K-Ny). A kerámiatörédek jellegtelen őskoriak, valamint a 13–16. század emlékei. Szétszántott objektumokat nem tapasztaltunk.

*Országúton alul-dűlő (hrsz.: 0286/36-70):* A lelőhely a 84. sz. főúttól Káldra bevezető (Kútdomb u.) úttól D-re található. Az egész területen egész nagy sűrűséggel gyűjthetők a különböző korú leletek. A lelőhely jelenlegi kiterjedése kb. 200 m (É-D) × 350 m (K-Ny). A kerámiatörédek jellegtelen őskoriak, valamint kevés halomsíros(?) és kora vaskori jellegű, továbbá a 13–17. század emlékei. Szétszántott objektumokat nem tapasztaltunk.

*Sándorkert-dűlő (hrsz.: 0286/36-70):* A lelőhely a Káldról a 84. sz. főútra kivezető aszfaltút és a 84. sz. főút, valamint a belterület által határolt domboldal része, amely a Folyás (Csikász)-patak felé lejt. Kiterjedése kb. 150 m (É-D) × 150 m (K-Ny). Középkori kerámiatörédeket gyűjtöttünk, de objektumokat nem tapasztaltunk.

*Zártkertek (hrsz.: 0293/5):* A területen egy időszakos vízfolyás által táplált időszakos tavacska található, három irányból igen meredek lejtők által határolt, csak K-felől közelíthető meg könnyebben. A tavacska közvetlen közelében és egy Ny-i oldalán fekvő teraszán gyűjtöttünk leleteket: egy alsó órlőkötörédeket és négy újkőkori (DVK) kerámiatörédeket. Szétszántott objektumokat nem tapasztaltunk.

Munkatárs: Nagy Marcella.

ILON GÁBOR

#### 210. Kálló határa

(Nógrád megye) U, LT, Sza

2004 februárjában ivóvíz-beruházást megelőzően végeztünk terepbejárásokat.

*Nógrádi- (Vanyarci-) patak-part:* A Vanyarcra vezető betonút K-i oldalán, egy alacsony dombháton található a lelőhely, melyet D-ről egy földút, K-ről a patak

határol. Egy kb. 100×50 m-es területen gyűjtöttünk kelta és szarmata cserepeket.

*Zsellér-föld:* A Céklás-völgyi-pataktól D-re, a gázteleptől É-ra, egy dombhát tetején, kb. 50×50 m-es körben gyűjtöttünk szarmata cserepeket. A szántásból szórványosan előkerült némi császárkori, szürke színű, korongolt kerámia és csekély számú neolitik edénytöredék. Az árokban összesen két objektumot tudtunk megfigyelni. Egy neolitik gödröt, melyből egy nagyobb méretű állatcsont és kevés kerámia került elő, és egy császárkori, feltehetőleg kvád női sírt, melyre rábontottunk. A sírban egy háton fekvő, nyújtott vázat találtunk. Mellkasi részét állatjárat bolygatta meg. Mellékletei közt megtalálható két bronzfibula, három karperec, melyek közül egy a bal felkaron helyezkedett el, egy kézzel készült kisméretű fazék és egy nyaklánc különböző méretű üvegpaszta- és borostyángyöngyei. A koponya mellett kisméretű vastárgyak, illetve egy bronzból készült, csavart fülbevaló feküdt. A sírkorát a fibulák alapján a Kr. u. 1. századra tehetjük.

BÁCSMEGI GÁBOR

211. Kecskemét, Katonatelepe, Rezeda utca  
(Bács-Kiskun megye) I

2004. február 19-én építkezés során emberi csontok kerültek elő a területen. Március 9-én helyszíni szemlét tartottam. A munkások elmondása szerint a csontváz kb. ÉÉNy-DDK irányban nyújtott helyzetben fekvő, a mai felszíntől kb. 50–60 cm mélységben, a homokos altalajban feküdt. A csontváz további részeit összeszedtük, és a múzeumba szállítottuk. Sem a csontok elsődleges előkerülési helyén, sem másodlagos helyzetben nem került elő olyan tárgy vagy lelet, amely információt nyújthatott volna a csontok korára nézve. A csontok előkerülési helyén az építkezést megelőző talajegyengítés során kb. 1 m magasságú dombot távolítottak el.

V. SZÉKELY GYÖRGY

212. Kehidakustány, Barátság, Parrag út  
(Zala megye) I

2004. november 3-án telefonon értesítették a Göcseji Múzeumot, hogy szántás közben emberi csontokra bukkantak. November 5-én Tóth Zoltán múzeumi asszisztenssel a leletbejelentő társaságában helyszíni szemlét végeztünk. Egy férfi teljesen szétszántott, melléklet nélküli csontjait (medence, a koponya kisebb darabjai és ujjcsontok) találtuk. A csontváz tájolását illetve az egykori sírnek semmilyen nyomát nem sikerült megállapítanunk. A szántásban több emberi csont nem lettünk figyelmesek.

HAVASI BÁLINT

213. Kemenesszentmárton, Római-domb  
(Vas megye) B, Kk

2004. április 21-én helyszíni szemlét végeztünk az építendő szennyvíztisztító területén (hrs.: 017/4, 09/3-4).

A Cinca széles ártere enyhén lejt a terasz, a meder felé. A lejtős teraszon a Cinca felé nyúló dombocskán kb. 100×100 m-es területen regisztráltunk lelőhelyet. Rövid idő alatt nagyobb mennyiségű, nagyméretű edénytöredékeket gyűjtöttünk. A leletek szinte 100%-a őskori, közelebből – valószínűleg – a halomsíros vagy az urnamezős kultúrára utal. Egy-két késő középkori edény talán csak a földművelésnek köszönhető. Szántott objektumokat nem tapasztaltunk.

Munkatárs: Vámos Gábor.

ILON GÁBOR

214. Keszthely, Fehérrét-dűlő  
(Zala megye) B

A homokkőbánya területén 2004. március 9–11. között három hosszabb és egy rövidebb kutatóárokot húztunk, összesen 470 m<sup>2</sup> felületen termeltük le a humuszt. Minden árokban találtunk kevés jellegtelenn, őskori kerámia-töredéket, de csak a szántott rétegben. A terület déli szélén, a 75. sz. út 100 m-es védőpillérének határán egy sekély, részben szétszántott bronzkori hamvasztásos sír került elő, több edényhez tartozó kerámia-töredékekkel és kalcinált csontdarabakkal.

MÜLLER RÓBERT

215. Kisfalud határa

(Győr-Moson-Sopron megye) Ó, V, Rő, Kö, Kú

A község településrendezési tervéhez kapcsolódó régészeti hatástanulmány készítése során 2004. december 3–4-én helyszíni szemlét tartottam a település területén.

*Carmel-dűlő:* A durva szántás ellenére számos csereptöredéket találtam, melyek java része újkori, azonban közte késő középkori és kora újkori is.

*Kázmér-domb:* Itt korábban őskori és középkori települések és 9. századi temető maradványai kerültek elő. Most azt tapasztaltam, hogy a tekintélyes nagyságú homokdomb nagy részét elbányászták. Jelenleg is folyik – feltehetően illegális – homokbányászat, a lelőhely továbbra is veszélyeztetett. Erősen kopott őskori (kora vaszkori) edénytöredékeket gyűjtöttem. A Kázmér-dombtól ÉNy-ra egy ÉNy-DK-i irányban hosszan elnyúló dombvonulatnak mind az É-i mind a déli kimagasodó részén régészeti lelőhelyre akadtam.

*Sebőkház-dűlő:* A déli nagyobb kiemelkedésen őskori cserepeket találtam, ezenkívül szinte a domb egész felületén égett foltokat, kiszántott tűzhelyek, kemencék maradványait figyeltem meg. A szántóföldi művelés tehát erősen veszélyezteti a régészeti jelenségeket.

A Kázmér-dombtól É-ra és a Sebőkház-dűlő I. lelőhelytől K-re egy kisebb, de markáns kiemelkedésen szórványosan őskori kerámia-töredékeket gyűjtöttem (*Sebőkház-dűlő II.*).

*Tormás-domb:* A dombvonulat É-i részén szórványosan őskori és középkori edénytöredékeket találtam,